

به ناوی خوای به خشنده و میهره بان

ههریمی کوردستانی عیراق
سه روکایه تی هریم
سه روک

به ناوی گه له وه

بریار

ژماره (۲۵) سالی ۲۰۰۷

ياسای وهزاره تی پیشمه رگه له هریمی کوردستان - عیراق

به پیی ئه وه ده سه لاتنه ی له بېرگه ی (۱) ی ماده ی (۱۰) ی (ياسای سه روکایه تی هریمی کوردستان - عیراق) ی ژماره (۱) ی سالی ۲۰۰۵ ی هه موارکراو پیمان دراوه و، به پالپشتی ئه و ياساکارییه ی ئه نجومه نی نیشتمانی کوردستان - عیراق کردویه تی له دانیشتنی ژماره (۳۰) له ۲/۷/۲۰۰۷ بریارماندا به ده رکردنی:

ياسای ژماره (۱۹) ی سالی ۲۰۰۷

ياسای وهزاره تی پیشمه رگه له هریمی کوردستان - عیراق

ماده ی یه که م:

مه به ست له م زاراوانه ی خواره وه ماناکانی به رامبه ریانه بۆ مه به ستی ئه م ياسایه:

یه که م : هریم : هریمی کوردستان - عیراق .

دووهم : وهزاره ت : وهزاره تی پیشمه رگه له هریم .

سییه م : وهزیر : وهزیری پیشمه رگه .

چوارهم : بریکاری وهزاره ت : بریکاری وهزاره تی پیشمه رگه .

پینجه م : نه مینداری گشتی : نه مینداری گشتی وهزاره ت .

شه شه م : سه روکی ده سته ی ئه رکان : سه روکی ده سته ی ئه رکان له وهزاره تی پیشمه رگه .

حه وته م : نه نجومه ن : نه نجومه نی به رگری وهزاره ت .

ئهرشیفی رۆژنامه ی وهقاعی کوردستان

www.mojkurdistan.com

(نهرکه گانی و وزارت)

ماددهی دووم:

وه وزارت ئەم ئەرکانه ده گریته ئەستۆ:

یه کهم: پاراستن و زیره قانی هه ریمی کوردستان و به رگری کردن لی و مسۆگه رکردنی به رژه وه ندیبه نیشتمانی و نه ته وه بیه کانی.

دووهم: پاراستنی کیانی سیاسی هه ریم و سیسته می حوکمه دیموکراتیبه کهی و پاریزگاریکردن له ده زگا ده ستووریبه کانی.

سییه م: پالپشتی کردنی حوکمه تی فیدرال له به رگری کردن له سه روه ری و ئاسایشی عیراق به پی و ده ستوری فیدرالی و ده ستووری هه ریم و بیرخه ره وه ی له یه کگه یشتنی ئەمنی و هه ماهه نگی و هاوکاری کردن له گه لیدا له سه ر چۆنیه تی چاره سه رکردنی قه یرانه ئەمنیه کان و کاره سات و به شداریکردن له کاتی پیویست له جه نگی و به ره نگار بوونه وه ی تیروۆر به هه موو جوۆره کانیه وه له هه ریمی کوردستان به تایبه تی و له عیراقیشدا به هه ماهه نگی و هاریکاری کردن له گه ل حوکمه تی فیدرال دا.

چوارهم: دامه زرانندی پیکهاته وه یه کهی نیزامی سه ربازی و مه شق پیکردنیان له سه ر هه موو هونه ریکی جه نگی و فیکردنی زانستییه سه ربازی یه نوپیه کان ، تاکو شیاو بن بو به رگری کردن له هه ریمی کوردستان.

پینجه م: دانانی پلانی پیویست بو په ره پیدان و نوپکردنه وه ی هیزه کانی پيشمه رگه ، ئەمه ش به ئاماده کردنی هه موو جوۆره کانی و پۆلینه کانی و شیوازی پیدانی هه موو کهل و په لکی هونه ری و په ره پیدانی هونه ره کانی شه ر و چۆنیه تی به کاره ینانیان له مه یدانی جه نگدا.

شه شه م: دابین کردنی هه موو ئەو کاروبارانه ی په یوه ندیبیان به نیشه جی کردن و چه کدارکردن و ته موین و گواستنه وه و خوۆرک و مووچه و کاروباری دارایی و ژمپیریاری و ئاستی ته ندروستی و جه سته یی و خزمه تگوزاری دیکه بو هیزه کان هه یه .

پیکهاته کانی وزارت

ماددهی سییه م: وه وزارت له م پیکهاته نه ی خواره وه پیکدی:

یه کهم: وه زیر : به رپرسی یه کهمه له وه وزارت و به رپرسه له کاره کانی و ئاراسته کردنی سیاسه ته کهی و سه ره پرشتی کردنی چالاکیبه کانی وله ویشه وه فه رمان و رینمایی ده رده چن له هه موو ئەوشتانه ی په یوه ندیبیان به پیکهاته کانی وزارت و هه موو کاروباری سه ربازی و هونه ری و دارایی و کارگری و ریکخستنه وه هه یه به پی حوکمه کانی یاسا و به رپرسه له به رده م ئەنجومه نی وه زیران به و ناوه ی ئەندامیکی هاوکاره لی و بو ی هه یه هه ندی له ده سته لاته کانی به فه رمانبه ره پله تایبه تیبه کان له

وه وزارتدا بدات، هه ره که یان به پی پسیوری خۆی
دووهم: وه کیل وزارت : یارمه تی وه زیر ده دات له سیاسه ت و شیوه ی به رپوه بردنی وزارت و، له چوارچیوه ی ئەو ده سته لاتانه ی که له په رپوه ی ناوخوازی وزارت بو ی ده سنیشان کراوه یان ئەوه ی

له لایهن وهزیره وه پئی ده سپیڤدری سهرپهرشتی کاروباره کانی ده کا.

سپیه م: نه مینداریتی گشتی: نه مینداریکی گشتی (به پلهی تایبه تی) به پپوهی ده بات و بهرپرسه له بهرده م

وهزیر و چه ند یاریده ده ریك بۆ رایه راندنی کاروباری کارگپری و جه نگاوه ران و یاسایی و شارستانی

یاریده ی ده دن و نه م به پپوه به رایه تی و ده زگایانه ی خواره وه ی پپوه ده لکی:

۱- به پپوه به رایه تی گشتی گرپبه سته کان و کپریاری و چه کدارکردن و که ل و په ل پیدان.

۲- به پپوه به رایه تی گشتی کار و باری تاکه کان و خۆبه خشکه ران.

۳- به پپوه به رایه تی گشتی راگه یاندن و پۆشنبری و هۆشیاری نیشتمانی.

۴- به پپوه به رایه تی گشتی کار و باری خانه نشینی پشمه رگه و چاودیری

خاوه ن پپویسته تایبه تیه کان.

۵- به پپوه به رایه تی گشتی بودجه و بهرنامه کان (ژمیریاری سهربازی).

۶- فه رمانگه ی یاسایی.

۷- دادگا سهربازی یه کان.

چوارهم: پشکینه ریته تی گشتی: نه فسهر ریك سهرۆکایه تی ده کات به مه رجیک پله که ی له (لیواء) که متر

نه بی و ده بیته (پشکینه ری گشتی) و کاره که یش پشکنین و به دوا داچوونی ده زگا و

پیکهاته کان و یه که کانی سهر به وه زاره تی پشمه رگه ده بی بۆ وه ستان له سهر هه لویست

و باری هیزه کانی پشمه رگه و هه لسه نگاندنی ئاستی ئاماده یی شه پرکردنی و پیاده کردنی

نه و فه رمان و رینمایانه ی که له وه زاره ته وه ده رچوون و نه مه ش به بهر زکردنه وه ی

راپۆرتی ده وری و ناده وری ده بیته بۆ وهزیر به مه به سته ی چاره سهرکردن و په ره پیدان.

پینجه م: فه رمانگه ی چاودیری دارایی: فه رمانبه ریك سهرۆکایه تی ده کات به پله ی به پپوه به ری گشتی

و کاره که یشی نه جامدانی هه موو پپویسته یه که له باره ی وردبینی و چاودیری کاروباری

دارایی و به دوا داچوون و پیاده کردنی رینمای و بنچینه ی دارایی و ژمیریاریه له وه زاره ت

و پیکهاته کان و چۆنیه تی گرتنی سهریچیه داراییه کانه.

شه شم: بهرپپوه به رایه تی هه ماهه نگی و په یوه ندییه کان: کاره که ی دروستکردن و ریكخستنی په یوه ندییه کانه

له که ل ده زگا و لایه نه شارستانی و سهربازییه فه رمیه کانی په یوه ندییه به کاروباری وه زاره ت.

حه وتم: سهرۆکایه تی ده سته ی نه رگه کان: نه فسهر ریکی روکن سهرۆکایه تی ده کات که پله که ی له

لیوا که متر نه بی و سهرپهرشتی لایه نی پسپۆری سهربازی له وه زاره ت ده گریته نه ستۆ و

له و کار و بهرپرساریه تیه ی که پئی سپیڤدراوه دوو یاریده ده ره له ده سته ی نه رکان

(نۆپراسیۆنه کان) و (کارگپری و میره) یارمه تی ده دن و نه م ده سته و بهرپپوه به رایه تیه

گشتی و پیکهاته ی خواره وه ی پپوه ی به ند ده بن:

(۱) یاریده ده ری سهرۆکی ده سته ی نه رکان بۆ نۆپراسیۆنه کان:

۱- بهرپپوه به رایه تی نۆپراسیۆنه کان:

ب- بهرپپوه به رایه تی پلاندانان و په ره پیدان و نوپکردنه وه.

- ج- به پێوه به رایه تی مه شقی سه ربازی و باوه پیی.
- د- به پێوه به رایه تی گه یاندن.
- ه- به پێوه به رایه تی ریکخستن.
- و- به پێوه به رایه تی پۆله کان.
- ز- به پێوه به رایه تی یاری یه سه ربازی یه کان.

٢) یاریده ده ری سه روکی ده سته ی نه رکان بو کارگیری ومیره:

- أ- به پێوه به رایه تی گشتی کارگیری.
- ب- به پێوه به رایه تی گشتی میره.
- ج- به پێوه به رایه تی گشتی کاروباری پزیشکی.
- د- به پێوه به رایه تی عینه و عه مباره مه لبه ندییه کان.
- ه- به پێوه به رایه تی نه شغال و نیشته جی کردنی سه ربازی.
- و- به پێوه به رایه تی چاپخانه سه ربازییه کان.
- ز- فه رمانده یی شوینه کان (مواقع).

هه شتم: پیکهاته کانی نیزامی زیره قانی هه ریم: به پێوه ریك ده خرین.

نۆیه م: به پێوه به رایه تی گشتی هه والگری: کارو نه رکه که ی دابین کردنی ئاسایشی باره گه و پیکهاته کان و کۆکردنه وه ی زانیارییه کانی هه والگری مه یدانی و ستراتیژی و هه لسه نگاندنیان و دا نانیان له خزمه تی وه زاره تی پیشمه رگه و پیکهاته کانی و باره گا بالاکانی په یوه نیدیاره.

ده یه م: سه رکردایه تی هیزه کانی یه ده گ: کاروباره که ی به پێوه ریك ده خرئ.

یازده م: نه نجومه نی به رگری وه زاره ت له مانه پیکدی:

- ١- وه زیر: سه روکه.
- ٢- بریکاری وه زاره ت: نه ندامه و له کاتی ئاماده نه بوونی وه زیر سه روکایه تی نه نجومه ن ده کات.
- ٣- نه مینداری گشتی: نه ندامه.
- ٤- سه روکی ده سته ی نه رکان: نه ندامه.
- ٥- به پێوه به ری هه والگری گشتی: نه ندامه.
- ٦- پشکینه ری گشتی: نه ندامه.
- ٧- فه رمانده ی هیزی یه ده گ: نه ندامه.

٨- وه زیر بۆی هه یه پشت به راویژکار و شاره زایان له کاتی پێویستدا ببه سته ی.

ماددهی چوارهم:

سه‌رۆکایه‌تی ده‌سته‌ی ئه‌رکان پلانی جیبه‌جی کردن بو به‌ده‌یه‌نی ئه‌و ئامانج و ئه‌رکانه‌ی داده‌نی که له ماده‌ی دووه‌می ئه‌م یاسایه‌دا هاتوون.

ماددهی پینجه‌م:

وه‌زاره‌ت بو‌ی هه‌یه‌هه‌یکه‌لی ریک‌خستنی وه‌زاره‌ت به‌جۆریکی وا دابنی که ئامانجه‌کانی له به‌پۆه‌بردی پێشمه‌رگه‌ بێنیته‌دی له پیناوی جیبه‌جی کردن ئه‌رکه‌کانی پاراستن و زیره‌قانی هه‌ریم و به‌رگری کردن لی‌ی و ده‌ستنیشان کردن ئه‌رک و تاییه‌تمه‌ندیه‌کانی و ده‌سته‌لات و ئه‌رکه‌کانی پیکه‌ته‌کانی وه‌زاره‌ت به‌ پێره‌و ده‌بی به‌مه‌رجیک له ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانه‌وه‌ ده‌رچی.

ماددهی شه‌شم:

پیدانی پله‌ی سه‌ربازی به‌ پی‌ی یاسا په‌په‌وه‌ کراوه‌کان ده‌بیت

ماددهی جه‌وته‌م:

یه‌که‌م: وه‌زیر بو‌ی هه‌یه‌ له کاتی پێوستدا هه‌ر به‌پۆه‌به‌رایه‌تیه‌ک یا به‌شیک یا هۆبه‌یه‌ک له‌ناو پیکه‌ته‌کانی وه‌زاره‌ت له‌ نو‌ی دابنی یان لیکیان بدات یا خوده‌لیان وه‌شینیته‌وه‌ به‌ پی‌ی پێوستی کاره‌که‌ی.
دووه‌م: وه‌زاره‌ت بو‌ی هه‌یه‌ رینمای پێوست بو‌ ئاسانکاری جیبه‌جی کردن‌ی حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه‌ ده‌رچیوتنی.

ماددهی هه‌شته‌م:

یاسای پێشمه‌رگه‌ی ژماره‌(٥)ی سالی ١٩٩٢ هه‌له‌وه‌شه‌یته‌وه‌ و ئه‌م یاسایه‌ جی‌ ده‌گریته‌وه‌.

ماددهی نۆیه‌م:

کار به‌ هیچ ده‌قیکی یاسایی یان بپاریک ناکری گه‌ر له‌گه‌ل حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه‌ و یاسای سه‌رۆکایه‌تی هه‌ریم ژماره‌ (١)ی سالی ٢٠٠٥ و هه‌موارکراوه‌کانی ناکۆک بیت.

ماددهی ده‌یه‌م:

پێوسته‌ له‌ سه‌ر ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران و لایه‌نه‌ په‌یوه‌ندیاره‌کان حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه‌ جیبه‌جی بکه‌ن.

ماددهی یازده‌م:

ئه‌م یاسایه‌ له‌ پۆژی ده‌رچونه‌وه‌ جیبه‌جی ده‌کری و له‌ پۆژنامه‌ی فه‌رمی (وه‌قاعی کوردستان)دا بلاو ده‌کریته‌وه‌.

مه‌سه‌ود بارزانی

سه‌رۆکی هه‌ریمی کوردستان - عێراق

هه‌ولێر

٢١ / پۆشه‌پو / ٢٧٠٧ کوردی

١٢ / تموز / ٢٠٠٧ زاینی

٢٧ / جمادی الثاني / ١٤٢٨ کۆچی

www.mojkurdistan.com

هۆيه كاني دهركردني

له بهر پيويستي ههريم بو هيزيكي نيزامي بو پاراستني ههريم و بهرگري كردن ليني
ودابين كردني بهرژه وهندي نيشتيماني و نه تهوهيي و پالپشتي و به شداري كردن له
هيزه چه كداره كاني عيراقى فيدرال له كاتي پيويستدا، نه م ياسايه دهركرا.

ئههرشيفى رۆژنامهى وهقايى كوردستان

www.mojkurdistan.com